

Vodní organismus

Margarethe Hauschková

Je vždycky obtížné popsat samotný vodní, vzdušný nebo tepelný organismus, protože jsou všechny navzájem spojené a vzájemně se pronikají. Tak jako se v přírodě mísí živly, působí i jejich prostřednictvím působící vyšší entity život, duše a duch mnohdy jedna v druhé. Přesto je každý z nich organismem.

Tekutý živel, voda jako zprostředkovatel nebeských sil Zemi, byl ve všech starých kulturách posvátný. Člověk se k vodám obracel pokaždé, když hledal léčbu z přílišného vevázání do zemské sféry. Z nohou si smýval prach země. U pramenů cítil blízkost nebes, neboť v jejich prostoru žila kosmická moudrost. U pramene Mimiru ji čerpal bůh Odin. Až do životadárného tekutého živlu, mysleli si lidé, sahají božské síly sestupující shůry. Ke každé svatyni patřil pramen. Sedí-li člověk u proudící vody, prostupuje jeho duši tušení pomíjivosti všeho pozemského, nezištné odříkání se zmocňuje duše a dotýká se jí stesk po nebeské domovině. Ve všech pohádkách a pověstech jsou vodní bytosti plné touhy a usilují o to, aby se dostaly do lehčího vzdušného živlu.

Vody Země jsou, tak jako vzduch, jeden souvislý organismus, který skrývá život zeměkoule.* Dnes už začínáme tušit, jak velmi je to pravda, když vidíme, kolik smrti šíří naše technika. Vlastnosti tekutého živlu vody jsou utvářeny *zákony éterného světa*. Proto je v podstatě vody obsažena trojice procesů sal, sulfur a merkur, to znamená tvorba soli a utváření, rozpouštějící, uvolňující přeměna a rytmické vyrovnávání. Voda nemá vlastní tvar, ale každému tvaru se přizpůsobuje a na Zemi opakuje kosmickou kouli. Kdyby se vyrovnaly povrchové rozdíly, měla by Země vodní plášť o hloubce 1,5 kilometru. *Svět kosmických sil*, tj. tepla, světla, chemických sil a života, vodní organismus Země všude proniká. Podle kosmických rytmů pulzuje tento organismus v přílivu a odlivu, protékají jím vodní proudy, teplé i studené. Voda jako živel může rozpouštět sůl země a přijímat také horní síly, světlo a teplo, a rytmicky se mísit se vzduchem.

Tekutý živel tedy zprostředkuje mezi solitvornými, stahujícími, koncentrujícími silami země a uvolňujícími silami světla a tepla. Formující princip se ukazuje také v tvorbě povrchové blanky, jež vykazuje takové napětí, že po ní může běhat drobný hmyz; uvolňující princip na druhé straně je patrný v nesmírné trávící síle světových moří a řek; a nakonec rytmický princip ve výstupu a opadávání, ve vypařování a opětovném srážení, v odlivu a přílivu. Také meandrování řek a převalování vody v nich má *rytmický charakter*. Dokonce v každé živé buňce pulzuje tekutá protoplazma. Hluboko do podstaty vody uvádí kniha Theodora Schwenka *Citlivý chaos (Das sensible Chaos)**.

Všechny tyto vlastnosti společně činí ze živlu vody ideální prostředí pro všechny životní procesy. Dříve se proto celé lékařství vztahovalo k člověku tekutin; jeho kvalita, to, zda byly šťávy smíchané dobře nebo špatně, rozhodovala o zdraví a nemoci.

Až do začátku naší přírodovědecky orientované doby bylo základem veškerého léčení studium tekutého člověka.

Vodní organismus člověka je oživenou jednotou, ačkoli v něm spolupůsobí bezpočet jednotlivých koloběhů. Vykazuje členění, které odpovídá funkční trojčlennosti lidského organismu. *Tekutiny látkové výměny* jsou živé, sulfurické, kalné, v nich a v tekutém obsahu buněk v orgánech látkové výměny se odehrává všechno to nekonečné spojování a přeměny látek, patřící k životu orgánů. Tyto pochody končí v tvorbě krve.

* Rudolf Steiner, *Příroda a člověk*, GA 352, Fabula 2007, přednáška „Živá Země ve vesmíru“ z 9. 2. 1924. (Pozn. aut. a vyd.)

Krev a její koloběhy jsou střední částí vodního organismu. Ten zde dostává působením dýchání zcela určitý rytmus. Tento oběh vlastně není jen oběhem, jaký obvykle kreslíme, nýbrž krev je ze svého centra v srdci vysílána, vrhána na periferii obecně a v každém orgánu zvlášť, a opět nasávána k srdci. Je to pohyb, který by nikdy nemohlo způsobovat nějaké čerpadlo. Srdci připadá mnohem vyšší význam. Viděli jsme, že astrální tělo se svou příbuzností k silám hvězd vstupuje prostřednictvím dýchání do krevního oběhu a zevnitř podněcuje éterné tělo. Je to síla podobná obrátům hvězd, kterou v nás astrální tělo vtiskuje tělu éternému a která s sebou bere krev, tak jako venku rytmy hvězd vtisknuté éternému tělu Země způsobují příliv a odliv a zvedají a nechávají opadat šťávy v rostlinách. Éterné tělo je v neustálém pohybu. Jen ve fyzickém těle jsou věci v prostoru nehybně fixované. V éterném neboli životním těle, jež proniká vodní organismus, je všechno v neustálém pohybu. Prostupují ho proměňující se, vzájemně se prolínající rytmy, které v něm podněcuje astrální tělo. Kde znehybní, tam již začíná odumírat.

K procesům odumírání odehrávajícím se v hlavě tedy patří ta část vodního organismu, která jen slabě cirkuluje, která už nesmí obsahovat nic než něco málo solí, aby přílišným životem nerušila proces vědomí, který vyžaduje „sálový“ stav tekutiny. *Mozkomíšní mok a tekutiny smyslových orgánů* jsou místy, z nichž se život již téměř úplně stáhl. To znamená, že éterné tělo se zčásti pozvedlo, aby sloužilo procesu vědomí. Vyzvednutá část éterného těla je základem našeho představování a vnímání, našich fantazijních sil, plynulého průběhu našich myšlenkových pochodů.

Myslíme podle stejných zákonů, jaké lze najít v růstu. Školní zralost dítěte spočívá v tom, že jeho orgány jsou vyvinuté a čím dál více éterných sil se může uvolnit, aby se stalo základem jeho vědomého duševního života. Klademe-li na děti předčasně nároky v intelektuální oblasti, musíme počítat s nedostatečně vyvinutými orgány a pozdějšími, mnohdy závažnými poškozeními.

Jestliže se tedy éterné tělo uvolní z vodního organismu, nastanou pochody odvitalizování; jestliže se s tělem tekutin těsněji spojí, podnítlí se intenzivnější život. V člověku tekutin tak rozlišujeme různé *stupně živosti*. Vznikají tři oblasti. Počínaje tekutinami v oblasti pohlavních orgánů a látkové výměny, které jsou kalné, s množstvím buněk, ovšem velmi živé, přes krev, která prodělává rytmicky se střídající stavy ožívování a slabého umrtvování v červené a modré krvi, až k čirému moku, k tekutinám smyslově-nervové soustavy, které jsou téměř nerostné povahy.

V celém vodním organismu panuje vztlak. To má zvláštní význam v hlavě, i když tento princip platí pro všechny pevné usazeniny. Plovoucí mozek je vyzvědán z tíže, abychom mohli myslet. Na miskovitý podklad totiž tlačí pouhými 20 gramy. Funkce myšlení potřebuje nehybné zrcadlo. Naproti tomu v soustavě srdce a plic přijímá vodní organismus působení slunečního rytmu v dechu a tepové frekvenci, jak si blíže vysvětlíme v kapitole „Krevní oběh a srdce“. Tady nikdy nepanuje nehybnost, která by znamenala smrt, nýbrž v popředí stojí rytmický pohyb. V oblasti látkové výměny, to znamená v životních funkcích, je organismus tekutin řízen játry. Játra jsou onou tajuplnou alchymickou laboratoří našich látkových přeměn. Dostávají veškeré výživné tekutiny z oblasti

střeva prostřednictvím vrátnice, která játra napájí. Tady se nejrůznější životní procesy zmocňují hmoty. Kosmický rytmus ustupuje individuálním, svévolným pohybovým impulzům a hlavní váha spočívá na ustavičných chemicko-alchymických přeměnách látek.

Pro rytmické masáže je důležité brát ohled na tento vodní organismus prostřednictvím kvality hmatů. Všechny pulzující, proudící hmaty mohou sloužit k oživení tkáně, všechny savé hmaty k podnícení vztlakových a resorpčních sil, všechny plastické hmaty k utváření a zpevňování éterného těla ve fyzickém těle.

O tom budeme podrobně mluvit později. Tady bylo pouze třeba probudit nové vědomí, vnímavé porozumění tomuto životem prostoupenému člověku tekutin.